

Verslag informatief overleg buren Twentseweg 17

Datum: 19 juli 2017
Aanwezig: 13 personen

Aanwezig: Peter Knol (Twentseweg 19) en Ton ter Bekke (adviseur), Karel en Jolanda van Cooten (Twentseweg 24), Henny Neimeijer (Haarsmaatweg 3), Jos Mars (Oude Dalfserweg 11), Arjen de Ruijter (Oude Dalfserweg 9), Tino en Gerriane Oosterlaar (Twentseweg 15), Henk Brilman, Erald en Ina Brilman, Wim Hoeve (adviseur).

Afwezig: Peter en Annelies Borgers (Twentseweg 13), Coen en Trudy Zeeman (Twentseweg 26), Roelof Ekkelenkamp (gem. Raalte) alle m.k.a. en Joop Jansen (Twentseweg 21) z.k.a.

Aanleiding

Na welkom door Erald Brilman die alle omwonenden heeft uitgenodigd, verwoordt Wim Hoeve de aanleiding voor deze bijeenkomst: de buurt te informeren over het plan voor een derde vleeskuikenstal en het voorstel van Het Oversticht voor de landschappelijke inpassing. In 2016 is een principeverzoek voor uitbreiding door familie Brilman bij de gemeente ingediend. Het college stemt hier (onder voorwaarden) mee in. Er is nog geen vergunning aangevraagd. We zitten in de voorbereidende fase.

Nu de plannen concreter zijn en er een inpassingvoorstel ligt, wordt de buurt geïnformeerd.

Introductie

In voorstelronde stelt iedereen zich voor. Presentielijst gaat rond voor contactgegevens.

Presentatie

Erald licht zijn plan toe. Drie jaar terug is zijn vader uit de maatschap gegaan en sindsdien wordt het bedrijf gevoerd door Erald en Ina.

In 2009 is men als een van de eerste pluimveehouders in de regio overgestapt naar scharrelvleeskuikens (Beter Leven keurmerk 1 ster Dierenbescherming).

Erald wil het bedrijf toekomstbestendig maken. Een uitbreiding past binnen zijn arbeidsfilm. Uitbreiden in rundvee is geen optie. Uitbreiden in vleeskuikens wel.

Hiertoe in voorjaar 2016 gesproken met gemeente Raalte voor vergroten van het bouwblok; want dat was niet toereikend. Na principeverzoek instemming van het college. Dan volgt verdere uitwerking. Precieze vorm van de stal, plek, inrichting, enz. toen nog niet bekend dus geen aanleiding gezien de buurt toen al te informeren.

Nieuwe stal aan oostzijde bedrijf is gunstiger dan aan westzijde vanwege geurbelasting. Sleufsilo oostzijde wordt dan verplaatst naar westzijde.

We bekijken een internetfilmpje over scharrelvleeskuikens, te vinden op <https://beterleven.dierenbescherming.nl/> of rechtstreeks <https://youtu.be/u0yNmLJ2QUg> waarin een collega-pluimveehouder laat zien wat het houden van scharrelvleeskuikens inhoudt.

Toelichting

Wim Hoeve geeft aan dat het bedrijf van familie Brilman geldt als voorbeeldbedrijf in de sector. Is als een van de eersten overgegaan van gangbare kuikens (plofkippen) naar

scharrelvleeskuikens. Bezoek gehad van politici als staatssecretaris Van Dam en excursies vanuit het buitenland. Onlangs nog waarnemers van McDonald's Europa en USA. Het concept is houdbaar gebleken. Dat geeft vertrouwen om hier nieuw voor te bouwen en de terugvaloptie die nog altijd in de milieuvergunning ligt opgesloten, om nog weer terug te kunnen naar gangbare kuikens, los te laten.

Zou familie Brillman teruggaan naar gangbare kuikens in de huidige stallen, dan neemt de dierbezetting toe (2 x zo hoog als bij scharrelkuikens) wat leidt tot meer mest en vermoedelijk ook tot meer geur, en meer voertuigbewegingen omdat gangbare kuikens sneller groeien, dus meer ronden per jaar worden beleverd en meer dieren worden afgeleverd. Ook hierom is het beter bij scharrelvleeskuikens te blijven. Wel zal het aantal verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie toenemen, omdat Brillman op dit moment feitelijk minder dieren houdt dan hem vergund zijn. Ten opzichte van de vergunde situatie met meer dieren zal er niet veel verschil in zitten.

De belangrijkste milieufactoren zijn geur, ammoniak, fijnstof en geluid/verkeer.

De vorige vergunning uit 2011 voldeed aan de geurnorm van een maximale geurbelasting van $8,0 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ ($\text{OU} = \text{odour units}$). De geuremissiefactor voor vleeskuikens is afgelopen jaar door de overheid bijgesteld van $0,24 \text{ OU}_E/\text{d/s}$ naar $0,33 \text{ OU}_E/\text{d/s}$, waardoor de vergunde situatie alsnog overbelast is. De hoogste belasting betreft Twentseweg 19.

Zoals het bedrijf nu is vergund (op basis van gangbare kuikens) is de belasting $12,4 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Met het aantal kuikens wat nu daadwerkelijk wordt gehouden is het $8,9 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

Straks met de nieuwe stal daalt de belasting tot onder de $8,0 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ en is deze woning niet meer overbelast. Andere woningen ook niet trouwens.

De eindgevelventilatie van de stallen wordt hiervoor aangepast (stuwbak achter stallen).

In de geuremissiefactor van $0,33 \text{ OU}_E/\text{d/s}$ is geen rekening gehouden met de lage stalbezetting van scharrelkuikens. Het is de emissienorm van gangbare kuikens (plofkoppen).

De werkelijke geurbelasting zal daardoor lager zijn dan het model berekent.

Ammoniak is van belang in verband met stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden. Erald Brillman heeft middels een PAS-melding al vergunning gekregen voor het plan.

Het gebruik van warmtewisselaars bij de stallen reduceert de uitstoot van fijnstof. Gelet op de afstand naar omliggende woningen zal de fijnstofconcentratie ver onder de maximale waarde van de Europese norm voor luchtkwaliteit zitten.

De overheid stuurt op reductie van fijnstof, niet alleen vanwege de zwevende deeltjes, maar ook omdat stof drager van endotoxinen en ziektekiemen kan zijn. De aard en schadelijkheid ervan is niet precies bekend en onderzoek vindt nog plaats, maar uit voorzorg verplicht de overheid pluimveehouders in nieuw te bouwen stallen de fijnstofuitstoot met 30% te reduceren. Brillman doet dat via de warmtewisselaar. Deze houdt stof vast waardoor de uitstoot wordt gereduceerd.

De stal wordt ingericht met de nieuwste technieken en het plan voldoet aan alle milieuregels. De vergunningaanvraag – die nog moet worden ingediend – wordt straks streng getoetst door de omgevingsdienst en op alle ins en outs gecheckt.

Omdat de nieuwe stal deels buiten het bouwblok steekt moet een wijzigingsplan worden doorlopen. Daarbij moet het bedrijf landschappelijk goed worden ingepast en dient Brillman bij te dragen aan de KGO, de zgn. kwaliteitsimpuls groene omgeving (provinciaal beleid). De

gemeente moet een afweging maken hoe groot de bijdrage moet zijn t.o.v. de vraag en heeft de ervenconsulent van Het Oversticht gevraagd om een erfinrichtingsplan.

Buren

Arjen de Ruijter leest de e-mail van Peter Borgers voor van 18 juli jl. waarin hij en Annelies aangeven het jammer vinden er niet bij te kunnen zijn en opmerken dat Erald geen openheid van zaken heeft gegeven in een gesprek bij het opschonen van de bermsloot in april-mei jl. Erald is zich daar niet van bewust en betreurt dit misverstand.

Arjen geeft aan, en anderen vallen bij, dat hij geen dialoog ervaart – terwijl de gemeente in het principebesluit aangeeft dat dit een vereiste is – en dat hij het gevoel heeft dat Brilman de buurt niet te veel wil vertellen. Over de tweede stal (herbouw) is hij destijds niet geïnformeerd en nu over de derde stal weer niet. Terwijl hij hier ook tegenaan moet kijken. Arjan vindt natuur erg belangrijk en heeft ook ideeën over hoe e.e.a. zou moeten worden aangeplant. Graag openheid van zaken.

Anderen merken op dat het een bewuste keuze lijkt om de burenen niet te informeren. Dat wordt bestreden en is absoluut niet het geval, aldus Erald. Het is een kwestie van 'er is nog niks te vertellen want ik weet nog niet wat het wordt'.

Buren geven aan géén moeite te hebben met de voorgenomen uitbreiding, 'we zijn bijna allemaal ondernemer en snappen dat je met je bedrijf voort wilt'; Karel van Cooten geeft aan de ontwikkeling van scharrelvleeskuikens juist heel goed te vinden; maar de burenen ergeren zich aan het feit dat van meet af aan (dat is: vanaf het principeverzoek/-besluit) er niet gecommuniceerd is. 'Het had zo gemakkelijk gekund, een briefje rond doen, dan had het niet opgelopen zoals nu is gebeurd'.

Om zich als buurt op de kaart te zetten hebben Arjen en Peter bij de gemeente een zienswijze ingediend, en de bijeenkomst van nu wordt daarom gezien als 'een moetje' en de verhoudingen zijn verstoord. Er is tweespalt in de buurt en dat valt iedereen verkeerd. De burenen zijn gepikeerd en voelen zich tekortgedaan omdat ze niet in de planvorming zijn gekend, de fam. Brilman voelt zich ernstig gekwetst door de zinsnede in de zienswijze dat ze geen deel meer uit zouden maken van de buurtvereniging.

Henny Neimeijer verwoordt het als 'een rotgevoel in de buurt' en verwijt Hoeve Advies niet tijdig aan Brilman te hebben geadviseerd de buurt in kennis te stellen, want 'we wonen immers allemaal op deze plek' en 'het zal toch vaker voorkomen dat veehouders in dicht bebouwde gebieden met burenen te maken hebben?' Ton ter Bekke geeft aan dat het provinciaal beleid dit voorstaat, en dat ook de gemeente dat in haar brief heeft vermeld. Wim Hoeve geeft aan dat dit nog geen regel is in de veehouderij, maar dit wel als leermoment te zien voor de toekomst en erkent dat het achteraf beter was geweest om niet te wachten tot 'het plan meer uitgedacht was'.

Ton ter Bekke stelt namens Peter Knol de vraag 'of nu de situatie voor cliënt overbelast is, deze niet gecompenseerd moet worden met een stukje grond'. 'De vraag hoeft nu niet beantwoord te worden. Maar zal later nog eens worden gesteld'.

Erald geeft aan dat het plan voor de nieuwe stal juist leidt tot het opheffen van de overbelaste situatie.

Gerianne Oosterlaar geeft aan dat van mensen die op het platteland komen wonen mag worden verwacht dat men af en toe wat ruikt en dat dat er bij hoort. Dat wordt onderschreven 'je hoeft echt niet te bellen als je gaat maaien of mesten of wat dan ook'.

Ton ter Bekke vraagt hoeveel haast Brilman met plan heeft, en of er al een procedure loopt. Erald: 'Geen haast, maar gewoon aan doorwerken'. Er is nog geen vergunningaanvraag ingediend. Stel dat dat na de zomer zover is – er wordt nog gewerkt aan de ruimtelijke onderbouw en het landschappelijk inrichtingsplan is nog niet klaar – dan zal het zeker nog een jaar duren, zo niet langer, voordat de stal er staat.

'Dat geeft ruimte om mee te denken in de landschappelijke inpassing' aldus Ter Bekke. Dat wordt door Brilman bevestigd. Wim Hoeve geeft aan dat juist op dit punt inbreng van de buurt gewenst is en legt uit dat Brilman niet alleen zijn eigen erf dient te verfraaien, maar ook een inspanning moet plegen voor het verfraaien van de omgeving (KGO). 'Vandaar dat er op grote afstand van het bedrijf nog aanplant is ingetekend'.

In het landschapsplan van Het Oversticht zitten nog keuzes opgesloten die door Brilman moeten worden ingevuld; niet alles hoeft te worden gerealiseerd en het is een voorzet. Het is wenselijk dat de buurt haar ideeën hierover inbrengt en die bij Brilman neer legt. Wim Hoeve geeft aan 'dat suggesties welkom zijn maar er geen garanties zijn'. In onderling overleg zal moeten worden bepaald wat gewenst en haalbaar en betaalbaar is. 'Brilman is uiteindelijk degene die beslist', zo zegt Henny Neimeijer, 'het kan zijn dat er redenen zijn waarom iets niet kan of te duur is'. Zoveel mensen zoveel wensen, hoe pakken we dat aan?

Voorstel

Het voorstel is dat Wim Hoeve het inpassingsplan van Het Oversticht met hun motivatie – als die er is – rondmailt naar alle betrokkenen en de reacties inventariseert; waarna een afvaardiging van de buurt (aanspreekpunt t.a.v. de inpassing is Arjen) de suggesties met Erald en Ina doorneemt en keuzes worden gemaakt voor de definitieve inpassing.

Verzoek is dat ieder zijn suggestie c.c. doet naar alle betrokkenen.

De inventarisatie zal komende weken plaatsvinden, de afstemming als het even kan in augustus, zodat begin september iedereen weet waar 'ie aan toe is. Nader tijdspad volgt.

Afronding avond

Arjen de Ruijter, Henny Neimeijer en Ton ter Bekke geven aan dat we de ergernis uit het verleden nu moeten vergeten en ons richten op de toekomst.

Arjen vraagt nog of op het stuk beton naast de ligboxenstal ook een gebouw komt.

Erald bevestigt dat: 'ja, dat ooit zal gebeuren om nieuwe standplaatsen voor de koeien te maken, omdat de oude stal inmiddels een te kleine maatvoering heeft'. 'Ook zal ik het asbest voor 2024 moeten saneren, wat tot het vervangen van dak leidt'. Er zal met vee geschoven worden binnen de gebouwen maar er komt geen grote uitbreiding. De sleuvsilo aan de oostzijde wordt verplaatst naar de westzijde om plek te maken voor de nieuwe vleeskuikenstal.

Met dank aan Ina Dunnewind voor de aantekeningen,

20 juli 2017
Wim Hoeve